

[Ole Vig Jensen]

bejdsløsheden, som vi jo er mange der interesserer os for og vil gøre noget ved i de kommende år.

Der er en nøje sammenhæng imellem, hvordan vi får sluttet folkeskoleforløbet af, og hvordan det skal lykkes os at skabe muligheder for vore unge efter folkeskolen.

Tinning (VS):

Jeg kan være fuldstændig enig i det, der tidligere er sagt om, at folkeskolens største problem i dag er, at værdierne smuldrer og normerne flyder, som fru Karen Højte Jensen vist formulerede det. Og det er jo rigtigt.

Man kan i folkeskoleloven bl. a. læse, at dette drejer sig om opdragelse til medleven i et demokratisk samfund og om at få opbygget og styrket sin evne og sin lyst til selv at lære nogle ting.

Samtidig kan man så uden for folkeskolen se en virkelighed, som mildt sagt antyder det modsatte. Man kan se de unges kamp for et ungdomshus blive besvaret med tåregas og politivold af den ene og den anden slags. Man får at vide i folkeskolen – også i meget god forlængelse af den traditionelle opfattelse af, hvad man opnår gennem undervisningen – at »hvis nu du samler dig og laver noget, passer dit arbejde, er rolig, koncentreret og flittig, så skal du nok blive dygtigere, og så skal du nok blive til noget«. Det er klart, at den norm har enormt svært ved at holde, stillet over for en stigende ungdomsarbejdsløshed, stillet over for massearbejdsløshed gennem de sidste 7–8 år herhjemme og mere til.

Jeg skal gerne tilfredsstillende hr. Erhard Jakobsens efterlysning af den sædvanlige med atombomben; den skal selvfølgelig med, ikke alene for at gøre det fuldstændigt ud fra en eller anden almindelig betragtning, men fordi det selvfølgelig betyder noget for de unge i folkeskolen, som stadig væk forsøger at tro på, at der er en fremtid i dette samfund. For dem betyder det da noget, at der hænger en krigstrussel over dem, som virker ret reel. For dem betyder det noget, at de højt opreklamerede nedrustningsforhandlinger bryder sammen gang efter gang. For dem betyder det noget, at den dominerende ideologi handler om, at jo flere våben vi har, jo mere fred får vi. Over for denne smuldren af normer, over for denne smuldren af værdier kan

man så vælge det, som initiativtagerne til forespørgslen har valgt, nemlig ikke at gå 20 år tilbage i tiden, men at gå noget, der nærmere ligner 70–80 år tilbage i tiden. Der kan man samle de helt klassiske mandedyder op og så sige: det, der er brug for, er en fast hånd; det er nogle, der tør sige »skal«, det er nogle, der tør sige: »nu skal det være på den måde«. Åndelig tvang i første omgang, så vidt jeg har forstået det, og autoritet, det er ligesom svarene. Det kan man vælge, og hvis man gør det, er man sådan nogenlunde sikker på at bevæge sig endnu længere væk fra virkeligheden, end man er i forvejen.

Inden jeg vender tilbage til, hvad man også kunne vælge, vil jeg godt sige, at sådan som folkeskolen ser ud i dag, er det, som også andre ordførere har været inde på, selvfølgelig ret klart, at den fungerer som et spejl af det omgivende samfund; det er der ikke noget specielt mærkeligt i. Derfor er der heller ikke noget specielt mærkeligt i, at også værdierne og normerne i folkeskolen i dag smuldrer, for det gør de i samfundet som sådant. Det, der kunne være vigtigt, var vel nok at få slået fast, at sådan som man nødvendigvis må undervise i en folkeskole i dette samfund, er det lige præcis de samme ambitioner, de samme normer, den samme moral, de samme magtforhold, de samme idealer og alt, hvad der i øvrigt præger verden uden for skolen, som man selvfølgelig også i en eller anden forstand forsøger at få eleverne til at tage til sig. Det er jo ikke nogen tilfældighed, at noget af det første, man faktisk stadig væk, uanset hvad andre så mener, siger til de helt nye elever, eleverne i 1. klasse, er: det kan godt være, at I er enormt glade for at komme i skole og derfor råber og skriger og løber rundt og prøver at have det sjovt; det kan også godt være, at I godt vil vide nogle ting, men der er altså nogle rammer for, hvordan det foregår; I skal nemlig sætte jer på jeres stol, og så skal I tilegne jer den og den viden. Det handler jo om, at den umiddelbare lyst til at lære og til at vide mere, som langt, langt den største del af børnene kommer med i folkeskolen, er forsvundet; den er blevet væk, noget, der umiddelbart kunne synes mystisk, når man så pludselig kan snakke om skoletræthed. Det er selvfølgelig, fordi viljen til og længselen efter at få mere at vide om verden og få lov til at være noget mere i verden forsvinder, og man op-